

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713201258
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5713201258.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: T. T., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, toho času N. XXXX/XX/XX, P. (byt L. F.), zastúpená JUDr. Danielou Gregušovou, advokátkou so sídlom J. P. XXXX/XX, P., proti odporcovi: G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XX, zastúpený Mgr. Martinou Chorváthovou, advokátkou so sídlom A. O. XX, P., o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností k mal. X. T., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 20P/39/2013-106 zo dňa 23. októbra 2013, v spojení s opravným uznesením č. k. 20P/39/2013-121 zo dňa 3. januára 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výrokoch, ktorým maloletú X. T., nar. XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľke, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, ktorým určil odporcovi povinnosť platiť výživné na maloletú X. T., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 80 eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, ktorým vo zvyšku návrh zamietol, ktorým upravil stretávanie odporcu s mal. X. T., nar. XX.XX.XXXX a s tým súvisiace výroky, že odporca si maloletú prevezme pred bytom navrhovateľky a po ukončení styku odovzdá navrhovateľke pred týmto bytom, ktorým určil povinnosť navrhovateľke maloletú na styk riadne pripraviť a styk odporcu s maloletou umožniť a určil povinnosť rodičom v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku,
z r u š u j e a v e c m u v r a c i a v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Výrokov odvolaním nenapadnutých, sa krajský súd n e d o t ý k a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č. k. 20P/39/2013-106 zo dňa 23. 10. 2013, okresný súd manželstvo navrhovateľky a odporcu, posledne spoločne trvale bytom Q. č. XX uzavreté dňa 23.05.2009 v rímskokatolíckom kostole Sv. Martina v Martine a zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Mesta Martin vo zväzku 34, ročník 2009, strany 98, poradové číslo 69, rozviedol (výrok I.), mal. X. T., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok (výrok II.), určil, že odporca je povinný platiť výživné na mal. X. T., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 80 eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva vždy do 20.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok III.), vo zvyšku návrh zamietol (výrok IV.), určil, že odporca je oprávnený stretávať sa s mal. X. T., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15.00 hod do nedele do 15.00 hod a každý utorok a každú stredu v kalendárnom roku od 15.00 hod do 17.00 hod bez prítomnosti navrhovateľky (výrok V.), odporca si maloletú prevezme pred bytom navrhovateľky a po ukončení styku

odovzdá navrhovateľke pred týmto bytom (výrok VI.), určil povinnosť navrhovateľke maloletú na styk riadne pripraviť a styk odporcu s maloletou umožniť (výrok VII.), určil povinnosť rodičom v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku (výrok VIII.), určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IX.)

Rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní dospel k presvedčeniu, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené, absentuje u nich vôľa obnoviť manželské spolužitie, každý vedie svoj život, navrhovateľka má nového partnera, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Manželstvo účastníkov, v stave v akom sa nachádza, nie je na ich prospech, ale ani na prospech maloletej X., ktorá potrebuje pokojné a kľudné rodinné prostredie a preto je v záujme všetkých aby bolo ukončené rozvodom.

Pri rozhodovaní o osobnej starostlivosti súd dôsledne skúmal záujem mal. X. a vyhovel návrhu matky, ktorej maloletú zveril do osobnej starostlivosti a nevyhovel žiadosti otca o striedavú osobnú starostlivosť. Okresný súd mal za to, že bolo potrebné skúmať záujem maloletej a ten je podľa presvedčenia súdu momentálne taký, aby bola zverená matke a otcovi bolo umožnené častejšie stretávanie, nielen cez každý druhý víkend, ale ja dva dni každý týždeň. Matka nemá záujem vytlačiť otca z výchovného procesu, umožňovala mu stretávanie sa každé dva dni ale vzhľadom na rozdielnosť výchovného prístupu otca (nepoprel chyby vo výchove) ako aj vyšetrenie u dvoch psychologičiek, potvrdilo nutnosť zabezpečiť emocionálne stabilné prostredie s jednotnými výchovnými vplyvmi vzhľadom na citovú labilitu mal. X., i keď jedna z psychologičiek nevyhlúčila striedanie v dlhších časových intervaloch. Pre súd bolo dôležité vyjadrenie maloletej, že chce byť viac u matky ako u otca. Dôležitou skutočnosťou je aj komunikácia medzi rodičmi, ktorá by mala byť bezproblémová, čo v súčasnosti rodičia nedokážu a preto je podľa okresného súdu zatiaľ namieste len úprava rozšíreného styku.

Pri určovaní výšky výživného vychádzal okresný súd zo zásady rovnakej životnej úrovne rodičov a detí. Za primerané k odôvodneným potrebám maloletej, ale aj k možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca považoval výživné 80 eur, keď otec je živnostník s príjmom cca 450 eur.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie otec a to v časti o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, určení vyživovacej povinnosti a úprave styku s mal. dieťaťom, ktoré odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a žiadal aby odvolací súd podľa § 221 ods.1 písm. h/, ods. 2 O. s . p. rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V podrobnostiach uviedol, že nesúhlasí so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, od počiatku žiadal, aby maloletá bola zverená do striedavej starostlivosti, nakoľko po tom ako matka dieťaťa odišla zo spoločnej domácnosti sa spolu dohodli, že dcéra bude dva dni u neho a dva dni u nej čo funguje už od apríla 2012 a takto to je aj po vynesení rozsudku. Dcéra si na to zvykla, jediné v čom je problém je krátky časový interval a bol by vhodnejší interval týždenný. Súd svoje presvedčenie o nevhodnosti striedavej starostlivosti oprel o dve psychologické vyšetrenia, vyjadrenie maloletej a údajne problematickú komunikáciu medzi rodičmi.

K psychologickým vyšetreniam uviedol, že obe boli na podnet matky a v sprievode matky, čo mohlo ovplyvniť ich objektivnosť. Ani jedno z nich striedavú starostlivosť nevyhlúčilo i keď bolo uvedené, že sa odporúča zmena frekvencie v striedaní dieťaťa. Mal za to, že bolo potrebné do konania pribrať znalca, ktorý komplexne posúdi celú situáciu i s ohľadom na vzniknutý stav, kedy dieťa viac ako rok a pol je dva dni u otca a dva dni u matky.

Ďalej uviedol, že súd za najdôležitejšie považoval vyjadrenie maloletej, ktorá prišla v sprievode matky, čo hlavne v jej veku môže viesť k narušeniu objektivnosti jej vyjadrenia. Ako vyplýva zo záznamu z jej vypočutia, dieťa bolo nesústredené, stále odbiehalo na chodbu a nakoniec sa vyjadriilo, že chce byť viac s mamou ako s otcom.

K nedostatočnej komunikácii uviedol, že dokážu ohľadne dcéry spolu komunikovať, čoho dôkazom je to, že v podstate funguje v súčasnosti striedavá starostlivosť. Okrem toho chýbajúca kvalifikovaná komunikácia medzi rodičmi nesmie byť prekážkou striedavej starostlivosti.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca, podaného prostredníctvom právnej zástupkyne, žiadala rozsudok potvrdiť.

Poukázala na vyšetrenie maloletej u dvoch psychologičiek a skutočnosť, že bolo odporúčané zabezpečiť emocionálne stabilné prostredie s jednotnými výchovnými vplyvmi dospelých. Otec sám priznal niektoré

chyby vo výchove a práve z tohto dôvodu má za to, že v súčasnosti je striedavá starostlivosť nevhodná. Táto starostlivosť v dvojdňových intervaloch prebieha od apríla 2013, pretože vtedy opustila spoločnú domácnosť. Ona však na takúto starostlivosť pristúpila len z dôvodu, že bola nesprávne informovaná, že upraviť styk s dieťaťom sa dá len v súdnom konaní. Ďalej poukázala na to, že otec často pracuje v noci a maloletá je v tom čase v starostlivosti starého otca, ktorý je invalidný s preukazom ZŤP s doprovodom. Matka nechce otca z výchovného procesu vylúčiť, práve naopak, o čom svedčí jej návrh na realizáciu styku.

Kolízny opatrovník k podanému odvolaniu uviedol, že žiada rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkmi konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) ako aj podľa § 212 ods.2 písm. a/ a rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O. s. p., a to z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd z dokazovania vykonaného okresným súdom mal za preukázané, že v rozvodovom konaní rodičov maloletého dieťaťa podala matka návrh na zverenie mal. X. do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude upravený styk otca s dieťaťom každý nepárny víkend od piatku od 15.00 hod do nedele do 15.00 hod a tiež, že mu nebude zabraňovať sa s dieťaťom stretávať dva dni v týždni (túto otázku nežiadala upraviť - č. I. 61 spisu). Výživné požadovala 100 eur mesačne. Otec maloletej naproti tomu žiadal dieťa zveriť do striedavej starostlivosti a to v týždenných intervaloch od nedele od 15.00 hod do nasledujúcej nedele, pretože teraz striedavá starostlivosť funguje tak, že dva dni je dcéra u neho a dva dni u matky. Takto prebiehajúca starostlivosť medzi rodičmi nebola sporná a ako vyplýva s podaného odvolania otca a tiež z návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia (č. I. 132 - 135 spisu) takáto starostlivosť prebieha naďalej aj po vydanom rozsudku okresného súdu dňa 23.10.2013.

Z ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré je hmotnoprávnej povahy vyplýva, že na jeho základe možno rozhodnúť o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak skutkové okolnosti prípadu možno subsumovať pod toto zákonné ustanovenie. V opačnom prípade prichádza do úvahy právne posúdenie podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, teda zverenie dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti niektorého rodičov, prípadne inej osoby. Súd je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 Zákona o rodine, v konaní o zverenie dieťaťa zisťovať, či dieťa bolo s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť schopné vyjadriť samostatne svoj názor, či vôbec a v kladom prípade, z akých zdrojov jeho názory zisťoval a či a akým spôsobom prihliadol na tieto názory (nález ústavného súdu z 10. júla 2013 sp. zn. II ÚS 97/2013-67).

V predmetnom konaní sa okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočne vysporiadal s návrhom otca na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov a v tomto prípade nevykonal potrebné dokazovanie a preto bolo potrebné rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Okresný súd síce konštatoval, že pri svojom rozhodnutí vychádzal z vyjadrení psychologov, avšak je potrebné uviesť, že ani správa z psychologického vyšetrenia zo dňa 11.06.2013 (č. I. 40 spisu) vypracovaná Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Martin, ani psychologické vyšetrenie zo dňa 18.09.2013 klinickou psychologičkou PhDr. Y. Q., neboli zamerané na vyšetrenie v súvislosti so striedavou starostlivosťou pre potreby rozhodnutia súdu. Jedná sa len o listinné dôkazy preukazujúce intelektové schopnosti maloletej, ktoré je potrebné hodnotiť v kontexte s ostatnými dôkazmi, pričom správy jednoznačne nevylučujú striedavú osobnú starostlivosť. Ďalej je potrebné uviesť, že okresný súd síce vypočul mal. X. (č. I. 94 spisu), avšak vzhľadom na jej vek (4 roky) a spôsob akým maloletá reagovala na predmetný výsluch, „stále chcela ísť k mamine na chodbu a tri krát aj odišla.... u ocka nechce byť dlhšie, chce byť u maminy“, nemožno len z toho vyvodiť, že je schopná formulovať svoje vlastné názory a že si uvedomovala dôsledky svojich odpovedí na prípadnú striedavú starostlivosť.

Odvolaciemu súdu sa javí potrebné uviesť, že aj keď sa o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu rozhoduje v rámci rozvodového konania, nič nebráni prvostupňovému súdu vykonať v tejto súvislosti

dokazovanie, ktoré účastníci nenavrhlí aby mohol rozhodnúť v záujme mal. dieťaťa tak, aby boli zachované aj práva oboch rodičov v súvislosti s výchovou a uspokojovaním potrieb dieťaťa. Za situácie keď sa rodičia na starostlivosti o maloletú nemohli dohodnúť a súd nemal jednoznačne preukázané, že striedavá starostlivosť, by bola v rozpore so záujmami a potrebami dieťaťa, javí sa potrebným vykonať na otázku možnej striedavej starostlivosti znalecké dokazovanie, tak ako to konštatoval aj otec maloletej v odvolaní, so zameraním sa na vplyv takejto výchovy na psychiku maloletého dieťaťa. Nevykonanie takého dôkazu mohlo mať za následok nesprávne právne posúdenie veci.

Je tiež namieste podotknúť, že predpokladom na zabezpečenie čo možno najoptimálnejších podmienok pri striedavej starostlivosti o maloleté dieťa je vzájomná komunikácia rodičov týkajúca sa zabezpečenia výchovy a starostlivosti o dieťa. Okresný súd pokiaľ sa týka komunikácie medzi rodičmi len konštatoval, že dôležitou skutočnosťou je aj komunikácia medzi rodičmi, ktorá by mala byť bezproblémová, čo v súčasnosti rodičia nedokážu. Okresný súd pritom dôsledne nerozlišoval medzi osobnými záujmami rodičov na jednej strane a vzájomnými právami a povinnosťami rodičov a maloletého dieťaťa. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zjavné akými úvahami sa okresný riadil, keď konštatoval, že rodičia nie sú schopní bezproblémovo komunikovať a či vzal v úvahu aj to, že striedavá starostlivosť o maloletú funguje prakticky odkedy matka dieťaťa opustila spoločnú domácnosť.

Vychádzajúc z uvedeného treba konštatovať, že okresný súd rozhodol vo veci úpravy práv a povinností k mal. X. predčasne.

V ďalšom konaní okresný súd vykoná dokazovanie v smere naznačenom odvolacím súdom, tiež podrobne vypočuje rodičov dieťaťa ohľadne ich komunikácie o výchove a starostlivosti o maloletú X., bude zisťovať prostredníctvom kolízneho opatrovníka ako v súčasnosti prebieha starostlivosť o dieťa a v čom konkrétne je komunikácia rodičov problematická, vykoná ďalšie dokazovanie potrebné pre rozhodnutie vo veci a opätovne rozhodne. Tiež v novom rozhodnutí sa bude zaoberať aj otázkou určenia výživného, keďže odvolanie otca smerovalo aj proti tejto časti rozsudku.

Rozhodnutie okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol o rozvode manželstva odvolaním účastníkov konania nebolo dotknuté a nadobudlo právoplatnosť. To isté sa týka aj výroku o trovách konania súvisiacich s rozvodom manželstva, ktoré okresný súd správne odôvodnil podľa § 144 O. s. p. Nárok na náhradu trov konania týkajúceho sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom sa posudzuje podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.